

„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense, a bérelt vagy dedikált kapacitás biztosításához használt technológiától függetlenül” elnevezésű nagykereskedelmi piac 3. piacelemzési körben hozott határozatának összefoglalása (6/2007. piac)

A határozat száma: HF-1930-15/2011. (2012. január 10.)

I. A vizsgált piac megnevezése, a piac meghatározása

Az Elnök a szolgáltatási piac meghatározása során a kiinduló szolgáltatás azonosításánál az IHM rendelet I. számú mellékletében, illetve a Bizottság 2007/879/EC Ajánlásának mellékletében szereplő „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense, a bérelt vagy dedikált kapacitás biztosításához használt technológiától függetlenül” (a továbbiakban: **„Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense”**) elnevezésű nagykereskedelmi piacból indultki.

A kiinduló szolgáltatásba technológia-semleges módon beletartozik bármely technológián (analóg, digitális, ethernet stb.) nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás, amely a bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatás kritériumait teljesíti.

A bérelt vonali végződtetési szegmens szolgáltatás olyan hálózati szolgáltatás, amelynek során az elektronikus hírközlési szolgáltató valamely, az előfizető telephelyén lévő hálózati végpont (előfizetői hozzáférési pont) és a legközelebbi jelenléti pont között bérelt vonali kapcsolatot létesít és azt más elektronikus hírközlési szolgáltató rendelkezésre bocsátja, ahol a bérelt vonal megfelel a határozat I.2.2 pontjának, illetve az Eht. 2011. augusztus 2-áig hatályos 188. § 8. pontja szerinti meghatározásnak.

A piacmeghatározás során a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacok is vizsgálatra kerültek, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés általában befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait. A „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense” piachoz tartozó kiskereskedelmi piacnak a bérelt vonali szolgáltatások kiskereskedelmi piaca (a továbbiakban: kiinduló kiskereskedelmi piac).

A kiinduló kiskereskedelmi piac azonosítása után az Elnök megvizsgálta a kiskereskedelmi szintű helyettesítési lehetőségeket mind keresleti, mind kínálati oldalról.

A helyettesítés vizsgálata során az alábbi helyettesítési lehetőségek vizsgálatára került sor.

- a nemzetközi bérelt vonali szolgáltatás,
- az eltérő sáv szélességű bérelt vonalak,
- VPN (Virtual Private Network), virtuális magánhálózat,
- ATM alapú átviteli szolgáltatás (Asynchronous Transfer Mode), aszinkron átviteli mód alapú átviteli szolgáltatás,
- Frame Relay (kerettovábbító) alapú átviteli szolgáltatás,
- Ethernet hálózaton keresztül nyújtott átvitel,
- SDSL-szolgáltatás.

A keresleti oldali helyettesítésre vonatkozóan elvégzett vizsgálatok alapján megállapításra került, hogy az azonosított kiskereskedelmi piacot a belföldi analóg, és 2 Mbit/s és ez alatti sáv szélességű digitális bérelt vonalak (bérelt vonalak minimális készlete) képezik.

A **kínálati helyettesítési** lehetőségek azonosítása során az Elnök megvizsgálta azokat a piaci szereplőket, melyeknek meglévő hálózata alapvetően alkalmas a kiskereskedelmi piacon azonosított szolgáltatás nyújtására. A vizsgálatok eredményeként a következő potenciális helyettesítési lehetőségeket azonosította:

- nemzetközi bérelt vonali szolgáltatók,

Az összefoglaló kizárólag tájékoztatási célt szolgál, az eredeti piacelemzési határozat olvasását nem helyettesíti.

- magasabb sávszélességű szegmensben jelen lévő bérelt vonali szolgáltatók belépése az alacsony sávszélességű (2 Mbit/s és az alatti) szegmensbe.

A kínálati oldali helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok során nem tárt fel helyettesítési lehetőségeket, ennek megfelelően az azonosított kiskereskedelmi piaco nem bővült a keresleti helyettesítési vizsgálatok során meghatározott tartalomhoz képest.

A kiskereskedelmi helyettesítési vizsgálatok elvégzését követően az is vizsgálatra került, hogy szükséges-e a **nagykereskedelmi piacon belüli esetleges alpiacok azonosítása**. Ennek során a nagykereskedelmi végződtetési szegmens szolgáltatások sávszélesség szerinti elkülönítésének lehetőségét kellett vizsgálni, tekintettel a "Bérelt vonalak minimális készlete" elnevezésű kiskereskedelmi piacról szóló határozatban a piacmeghatározás során elvégzett vizsgálatok eredményére is.

Az elvégzett vizsgálatok alapján az Elnök megállapította, hogy a nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens analóg bérelt vonali és kis sávszélességű (2 Mbit/s és ez alatti) digitális, valamint a 2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű digitális bérelt vonali szolgáltatásainak homogenitása eltérő, ezek alapján ezen szolgáltatások elkülönült szolgáltatási piacokat alkotnak.

Az elnök tehát a szükséges keresleti és kínálati helyettesítési vizsgálatok elvégzését követően az alábbi szolgáltatási piacokat határozta meg:

- Analóg bérelt vonali és kis sávszélességű (2 Mbit/s és ez alatti) digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződtetési szegmense,
- 2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződtetési szegmense.

Az Elnök a piac földrajzi kiterjedését a homogén versenyfeltételek elemzése alapján határozta meg, melyben a homogén versenyfeltételeket strukturális és magatartási tényezők vizsgálatával értékelte.

A strukturális és magatartási vizsgálatok eredményének összegzése alapján az Elnök megállapította, hogy mind az „Analóg bérelt vonali és kis sávszélességű (2 Mbit/s és ez alatti) digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződtetési szegmense” elnevezésű piac, mind a „2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződtetési szegmense” elnevezésű piac esetében a földrajzi piac Magyarország területe.

A piacmeghatározás eredményeként azonosított szolgáltatási piacok tehát a következők:

- Analóg bérelt vonali és kis sávszélességű (2 Mbit/s és ez alatti) digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződtetési szegmense Magyarország területén.
- 2 Mbit/s-nál nagyobb sávszélességű digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződtetési szegmense Magyarország területén.

II. A piac érintettségének vizsgálata

A Bizottság a 2003/311/EC számú ajánlásában a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződtetési szegmense” elnevezésű nagykereskedelmi piacot az ex-ante szabályozás szempontjából úgy határozta meg, mint amely nagy valószínűséggel érintett piacnak minősül, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tartja a piac vizsgálatát. Az

Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok ex-ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon;
2. Hatékony versenyhez való közeledés;
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége.

Az Elnök a piacmeghatározás eredményeként azonosított két szolgáltatási piac érintettségét külön-külön vizsgálta.

Megvizsgálva az „Analog bérelt vonali és kis sáv szélességű (2 Mbit/s és ez alatti) digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződési szegmense” elnevezésű piacot az Elnök megállapította, hogy a vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex-ante szabályozást megalapozó kritériumok teljesülnek, ezért az azonosított piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő.

Megvizsgálva a „2 Mbit/s-nál nagyobb sáv szélességű digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződési szegmense Magyarország területén” elnevezésű szolgáltatási piacot, az Elnök megállapította, hogy a vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex-ante szabályozást megalapozó három kritérium közül sem a „magas, nem átmeneti belépési korlátok” kritérium, sem a „piac fejlődési tendenciája a hatékony verseny felé” kritérium nem teljesül, ezért a vizsgált nagykereskedelmi piac ex-ante szabályozási szempontból nem tekinthető érintettnek.

III. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

A Bizottság Tájékoztatójában (Guidelines) az erőfölény megállapítására alkalmazott kritériumok közül az Elnök az alábbiakat vizsgálta meg egyenként:

- piaci részesedés,
- a vállalkozás mérete,
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett,
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség,
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje,
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz,
- áru/szolgáltatási diverzifikáció,
- méretgazdaságosság,
- választék-gazdaságosság,
- vertikális integráció,
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat,
- a potenciális verseny hiánya,
- a terjeszkedés akadályai.

A felsorolt szempontok eltérő relevanciával bírnak a „Bérelt vonalak nagykereskedelmi végződési szegmense” elnevezésű piac vizsgálata szempontjából, a teljesség igénye miatt azonban az Elnök a kevésbé releváns kritériumok vizsgálatával is foglalkozott, amelynek során indokolta, hogy miért tekintette e szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek.

Az Elnök megállapította, hogy mind naturália, mind a bevétel alapú piaci részesedést vizsgálva az előző piacelemzés óta csökkent ugyan a Magyar Telekom piaci ereje, de az érintett szolgáltatási piacon továbbra is kiemelkedő piaci részesedése még mindig biztosítja számára az erőfölényes helyzetet, ezért piaci ereje jelentősnek minősíthető.

A piaci részesedés és a többi kritérium együttes vizsgálata alapján az Elnök megállapította, hogy az érintett piacon a verseny nem eléggé hatékony, és a következő vállalkozás jelentős piaci erővel rendelkezik a vizsgált piacon:

Az összefoglaló kizárólag tájékoztatási célt szolgál, az eredeti piacelemzési határozat olvasását nem helyettesíti.

- az „analóg bérelt vonali és kis sávszélességű (2 Mbit/s és ez alatti) digitális bérelt vonali szolgáltatások nagykereskedelmi végződtetési szegmense Magyarország területén” szolgáltatási piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.

IV. Kötelezettségek kirovása

Tekintettel arra, hogy a vizsgált érintett piacon az említett JPE-vel rendelkező szolgáltató piaci ereje várhatóan tartós marad, az ex ante szabályozásnak azt kell biztosítania, hogy a JPE-vel rendelkező szolgáltató ne élhessen vissza gazdasági erőfölényével.

Az Elnök a piacelemzés lefolytatását követően megállapította, hogy a jelen piaci környezetben nem kellően hatékony a verseny; lehetőség van túlzó árazásra, illetőleg keresztfinanszírozásra; információ visszatartására; indokolatlan előírások, illetve követelmények kialakítására, valamint a hozzáférés, szolgáltatás megtagadására, így továbbra is szükség van az alábbi nagykereskedelmi kötelezettségek kirovására:

- átláthatóság;
- egyenlő elbánás;
- számviteli szétválasztás;
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek.

Továbbá az Elnök megállapította, hogy a lehetséges árjellegű piactorzító magatartásformák közül az árdiszkrimináció megelőzhető az átláthatóság, egyenlő elbánás kötelezettségek megfelelő alkalmazásával, míg a túlzó árazás esetében a piaci tapasztalatok alapján a számviteli szétválasztás és a piaci árak adatszolgáltatáson keresztül megvalósuló folyamatos monitoringja elegendő lehet a piactorzító magatartásforma megelőzésére. Ennek megfelelően a határozatban megszüntette a közvetlen díjszabályozást, tehát a

- költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség az Elnök által megszüntetésre került.

V. Jogutódlás

A határozattervezet rendelkező része tartalmaz egy jogutódlással kapcsolatos rendelkezést arra az esetre, ha valamelyik kötelezett szolgáltató jogi személyisége akvizíciós vagy egyéb okokból megváltoznék.

IV. Együttműködés a GVH-val

A Gazdasági Versenyhivatal az Eht. 20. §-ára, illetve a Hatóság és a GVH közti együttműködési megállapodásra hivatkozva arról tájékoztatta az Elnököt, hogy a határozattervezettel egyetért, arra észrevételt nem kíván tenni.

V. Egyeztetés az érdekeltekkel

A határozat tervezetéhez a Magyar Telekom Nyrt. adott észrevételt, melyben jelezte, hogy egyetért a határozattervezet főbb megállapításaival.

A határozattervezetre beérkezett észrevétel feldolgozását, a határozat „C” fejezete részletesen tartalmazza.

VI. Notifikációs eljárás

Az Európai Bizottság a határozat-tervezettel kapcsolatosan 2011. december 12-én kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben a következő észrevételeket tette:

- A piacok javasolt elkülönítését indokló bizonyítékok elégtelensége
- A háromkritériumos vizsgálat eredményeit és a jelentős piaci erő értékelését alátámasztó bizonyítékok elégtelensége.

Az Elnök 2012. január 10-én jóváhagyta a HF-1930-15/2011. számú, üzleti titokmentes határozatot.